

Сарана Валерія Валеріївна

здобувач вищої освіти

Левін Олег Леонідович

доцент кафедри соціально-гуманітарних

дисциплін, кандидат історичних наук, доцент

(Дніпропетровський державний

університет внутрішніх справ)

УКРАЇНСЬКЕ КОЗАЦТВО. ДУХОВНІСТЬ ТА СИЛА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Перша згадка про козаків на теренах України датується 1489 роком. Саме ця подія увійшла в історію як поява нової політичної та соціальної верстви зі своїми традиціями, обов'язками, судочинством та системою державного управління.

Історик Сергій Плохій вважає, що період козацтва приносить нове. Козаки і, зокрема козацькі гетьмани, приходять на зміну залишкам князівської верстви. Цей процес закінчується у XVII ст. [1]. Його думка цілком точна та об'єктивна, адже ці вільні люди повністю змінюють державний лад у країні.

З цим періодом пов'язані насамперед видатні особи, а саме Дмитро Вишневецький (Байда), який на о. Мала Хортиця створив Запорозьку Січ. Вищим органом влади виступала Січова Рада, до повноважень якої входило оголошення війни і підписання миру, організація військових походів, покарання злочинців, розподіл угідь. Рішення Ради вважалися рішеннями всього війська і були обов'язковими для виконання [2].

Козаки захищали свої території від татарських нападів, освоювали нові землі, споруджували мости, а також прокладали шляхи. Вони брали участь у народних зборах та повстаннях, сформували основи козацької державності. Прикладом формування є період Богдана Хмельницького.

За часів правління Богдана Хмельницького як гетьмана, формується Україна як держава. Він створює структуру державності, а саме: збройні сили, митну, фінансову та судову служби. Країна утвердилася на міжнародному рівні. М. Грушевський у своїй праці «Історія України-Русі» дав ревізію не тільки взагалі дотеперешніх оцінок Хмельницького, але й власних на нього поглядів. Дослідивши діяльність гетьмана так докладно, як іще ніхто перед ним, вчений прийшов до висновку, що Хмельницький був «великим діячем, людиною дійсно великою своїми індивідуальними здібностями і можливостями». Він вважав добу Хмельницького «великим етапом у поході українського народу до своїх соціальних, політичних, культурних і національних ідеалів. Від Хмельниччини веде свій початок нове українське життя, і Хмельницький, як головний потрясатель, залишиться героєм української історії» [3].

Ще Сергій Плохій доповнює своєю думку, що якби не козаки, то України не було. «Я переконаний, що ми би мали іншу назву. Бо коли я кажу про середньовічне вживання поняття «Україна», йшлося про означення території, яке не пов'язане з соціальними чи державними структурами. Україна [як державна структура] з'являється у другій половині XVII сторіччя, після повстання Богдана Хмельницького. Це слово почало вживатися як означення козацької держави, або Гетьманщини» [4].

Козаки були дуже віруючими людьми, Богородиця є покровителькою українського козацтва та всіх українських збройних сил. Також запорожці мали на Січі церкву на честь Покрови Пресвятої Богородиці з іконою її Покрова. Окрім того, на свято Покрови в Україні відбувалася Велика рада, що обирала гетьмана, визначала, як козацтву жити далі.

Саме 14 жовтня – день, який має 3 свята: українського козацтва, Покрови Пресвятої Богородиці, а також День захисників та захисниць України.

У нашій країні з 2014 року триває війна з Росією. Причиною стало розширення території Росії, анексія Криму. Україна для захисту землі та народу створює Антитерористичну операцію на сході України (АТО).

22 травня 2014 року набрав чинності Закон України № 1233-VII від 6 травня 2014 року «Про внесення зміни до статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», яким частину першу статті 6 «Особи, які належать до учасників бойових дій» визначає категорії осіб, які належать до учасників бойових дій. Це були військовослужбовці, працівники підприємств, установ, організацій, які залучалися та брали безпосередню участь в антитерористичній операції в районах її проведення у порядку, встановленому законодавством [5].

Бойові дії і зараз відбуваються на території Донецька, Донбасу та Луганська. Кожна родина пам'ятає цей сум, коли відпускали своїх рідних на війну. Люди були вимушені покинути свої домівки та намагалися вийти якнайдалі від небезпечної зони.

14 жовтня народ вшановує пам'ять чоловіків, які мужньо відстоювали нашу країну, захищали честь та своїх найрідніших. Можна вважати, що юнаки та сильні чоловіки, які зараз воюють з ворогом, наші сучасні козаки.

Існує легенда, що козаки намагалися врятуватись від загарбників та звернулися до Богородиці про порятунок, а вона вкрила їх своїм покровом так, що вороги не побачили цих людей. Сподіваємося, що Богородиця так само буде оберігати наших воїнів, захисників та захисниць України, бо недарма ці три великі свята співпали в один день.

Отже, ще з найдавніших часів і до сьогодні тривали війни та повстання, які тільки піднімають бойовий дух народу. Ці події показують, що українські люди найсильніші та можуть подолати всі перешкоди на своєму шляху, чого б це не вартувало. Ми спостерігаємо, що існує певний зв'язок між історичним минулим та сучасним, між козаками та нашими захисниками. Що нездоланне в різні часи, так це віра та мужність усього українського народу.

Список використаної літератури

1. Плохій С. Ми б не звалися Україною, якби не козаки. URL: <https://hromadske.ua/posts/mi-bi-ne-nazivalisya-ukrayinoyu-yakbi-ne-kozaki-istorik-sergij-plohij>
2. Сторінки історії: виникнення українського козацтва. URL: <http://sebt.dn.ua/novyny/250-stornki-storyi-viniknennya-ukrayinskogo-kozactva.html>
3. Оцінка особи Б. Хмельницького в історичній літературі. URL: https://studopedia.su/16_163139_otsinka-osobi-bhmelnitskogo-v-istorichnij-literaturi.html
4. Плохій С. Ми б не звалися Україною, якби не козаки. URL: <https://hromadske.ua/posts/mi-bi-ne-nazivalisya-ukrayinoyu-yakbi-ne-kozaki-istorik-sergij-plohij>
5. Закон України про «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T355100.html

Семченко Анастасія Олександрівна
здобувачка вищої освіти 1-го курсу
Ядловська Ольга Степанівна
доцент кафедри соціально-гуманітарних
дисциплін, кандидат історичних наук
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

БОЙОВІ ОПЕРАЦІЇ НА ДОНБАСІ: СУЧАСНА СТОРІНКА

Питання щодо вторгнення російських військ до кордонів України досі залишається актуальним для української громади. Війна призвела до зовнішніх конфліктів, які заважали розібратися у ситуації, але сьогодні можливо провести аналіз даних подій, незважаючи на перепони. Суспільство зацікавлене почути правду. На шпальтах українських засобів масової інформації висвітлюються думки експертів щодо видів озброєння у протистоянні на Сході України та аналізуються військові дії протиборчих сторін.

Як стверджує штаб ООС бійцями українського підрозділу (біля Світлодарської дуги) було захоплено безпілотний літальний апарат «Застава» ізраїльської розробки та зібрана на російському виробництві (наведено місце та заводський номер), таку техніку знаходили і 2015 р. (Луганська область, біля кордону з РФ). Речник міжнародної розвідувальної спільноти «InformNapalm» М. Макарук зазначає, що зараз у російській сторони є велика прогалина в БПЛА, і вони намагаються це наздогнати. Угрупування «ЛНР» та «ДНР» обходяться саморобними апаратами. Технічний директор компанії виробника дронів «Ukrspesystems» О. Чендеков, підкреслює, що насправді досить нескладно, маючи доступ до боєприпасів і цивільних дронів, зробити імпровізовану ударну систему. Вони достатньо прості і дозволяють виконати точкове завдання зі знищення або пошкодження одного незахищеного об'єкту [1].

Україна запропонувала з 1 квітня запровадити великодне перемир'я, у відповідь Росія відповіла, що наразі ще чинне перемир'я від 27 липня, тому немає сенсу підтверджувати те, що уже погоджено. Російська сторона наполягає на тому, що режим тиші зберігатиметься, якщо перестануть стріляти українські військові (тобто фактично вони не відмовлялись від перемир'я) та прагне налагодження прямого діалогу з невизнаними республіками та врегулювання правового аспекту особливого статусу на Донбасі з боку України. Як підкреслює військовий експерт О. Жданов: «Зараз ми бачимо холодну війну. Росія та країни НАТО ведуть гонку озброєнь, а Україна, яка де-факто перебуває у війні, є серединою цього конфлікту» [2].

Накопичення військових сил одразу за кількома напрямками має на меті розширити маневреність росіян, з одного боку: аби вони мали можливість здійснювати дії на відволікання уваги і вдаряти за іншим напрямком. З іншого – розрахунок на те, що це розпоршує сили і пильність ЗСУ ще до будь-яких операцій. Усе це супроводжується завершенням так званого «режиму тиші» на Донбасі, дипломатичним протистоянням Росії із Заходом [3].

Донбас все більше стає для керівництва Російської Федерації питанням внутрішньополітичним.